

MEMO

Onderwerp : Inbreng in verband met behandeling Tijdelijke wet maatregelen Covid-19
Van : VNG, Veiligheidsberaad, Nederlands Genootschap van Burgemeesters, Wethoudersvereniging
Aan : De leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal
Datum : 2 oktober 2020

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Naar aanleiding van de behandeling van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 (TWM) in uw Kamer op 7 en 8 oktober geven wij u naar aanleiding van de Nota van Wijziging en de Nota naar aanleiding van het Verslag vanuit gemeentelijk perspectief kort nog de volgende aandachtspunten mee:

- Wij constateren dat de regering op een aantal punten is tegemoet gekomen aan de wensen van VNG, Veiligheidsberaad, Wethoudersvereniging en Nederlands Genootschap van Burgemeesters. De aanvulling van artikel 58e met een vijfde lid biedt meer mogelijkheden voor lokaal maatwerk en geeft daarmee invulling aan onze suggestie om centraal te doen wat moet en lokaal te doen wat kan. De burgemeester kan (gebieden met) plaatsen aanwijzen waar de in de ministeriële regeling gestelde regels van toepassing zijn. Zo kan hij een centraal opgelegde maatregel een bredere geografische reikwijdte geven of juist inperken, als dat op lokaal niveau nodig is.
- De mogelijkheid om lokaal maatwerk toe te passen wordt in artikel 58e vijfde lid echter afhankelijk gesteld van de beslissing van de minister om de burgemeester deze bevoegdheid te geven. Deze discretionaire bevoegdheid van de minister past in onze visie niet bij de hier aangewezen bestuurlijke verhoudingen. Uitgangspunt zou moeten zijn dát de burgemeester de bevoegdheid heeft om (gebieden met) plaatsen aan te wijzen. Vanzelfsprekend zal hij deze bevoegdheid slechts aanwenden voor zover dat aangewezen is. Wij stellen dan ook voor artikel 58e vijfde lid 1^e zin aldus te formuleren: “De burgemeester heeft de bevoegdheid om de plaatsen aan te wijzen waar de in de ministeriële regeling gestelde regels van toepassing zijn”.
- Voordat de maatregelen worden vastgelegd in een ministeriële regeling is het van belang dat er vooraf afstemming is geweest over de handhaving en uitvoering van de betreffende maatregelen. Dit voorkomt onnodige verwarring in de samenleving. Deze afstemming vooraf kan plaatsvinden met de burgemeester van de gemeente als de maatregelen een plaatselijke werking hebben en met de voorzitter van de veiligheidsregio als de maatregelen werking hebben in twee of meer gemeenten binnen een veiligheidsregio. Als de maatregelen betrekking hebben op meerdere veiligheidsregio's, wordt deze afstemming

met de voorzitters veiligheidsregio gezamenlijk afgestemd, georganiseerd in het Veiligheidsberaad.

- In artikel 58d is de coördinerende rol van de voorzitter veiligheidsregio onvoldoende verankerd. Het in de TWM wettelijk vastleggen van de coördinerende rol van de voorzitter is voor het Veiligheidsberaad van belang voor uniforme uitwerking van maatregelen. Dit belang neemt toe naarmate de afgekondigde maatregelen breder van kracht zijn. Wij pleiten er daarom voor om in de wet op te nemen, dat de voorzitter van de veiligheidsregio de uniforme uitwerking van de maatregelen coördineert in geval dat de maatregelen werking hebben in twee of meer gemeenten. De voorzitters van de veiligheidsregio's gezamenlijk, georganiseerd in het Veiligheidsberaad, hebben bij uitstek de mogelijkheid om de uniforme uitwerking van maatregelen te coördineren in geval dat deze een landelijke werking hebben.
- De democratische legitimatie op lokaal niveau wordt onvoldoende geborgd. De regering ziet geen aanleiding voor een verdere wettelijke verankering van de betrokkenheid van het college van Burgmeester en Wethouders en de gemeenteraad vooraf bij de besluiten van de burgemeester. Daar zijn wij het niet mee eens. Hier is sprake van een ongekende, uitzonderlijke situatie die om een expliciete, wettelijke borging vraagt van het democratische besluitvormingsproces. Wij wijzen nogmaals op het door ons voorgestelde amendement dat ervoor zorgt dat de burgemeester de betrokkenheid van het college van Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad borgt op een lokaal te bepalen manier. Tevens hebben wij geconstateerd dat er twee amendementen zijn ingediend om de democratische controle vooraf te borgen: van het lid Van Raak (35526–10) en het lid Van der Staaij (35526-13). Wij kunnen de strekking van deze amendementen ondersteunen.
- In het voorgestelde artikel 58f, derde lid, wordt geregeld dat personen die op hetzelfde adres woonachtig zijn zich niet hoeven te houden aan de regel van het houden van een veilige afstand (buiten een woning). Een aantal leden van uw Kamer vraagt of deze uitzondering ook geldt voor personen die niet op hetzelfde adres wonen, maar wel vanwege een alternatieve woonvorm een (gedeeltelijk) gezamenlijk privaat huiselijk leven leiden. De regering geeft aan dat de vraag of een veilige afstand moet worden gehouden zal afhangen van de omstandigheden van het geval of dan sprake is van eenzelfde adres. Indien personen een gezamenlijke voordeur delen en gemeenschappelijke voorzieningen hebben zullen zij over het algemeen woonachtig zijn op hetzelfde adres. Wij wijzen u erop dat dergelijke regels zeer moeilijk handhaafbaar zijn en onder andere in studentensteden tot onoverkomelijke problemen leiden. Studenten zitten dan op terrassen of in restaurants als groep bij elkaar, daarop valt nauwelijks toezicht te houden.
- Tenslotte wijzen wij u op de invulling van de autonome verordenende bevoegdheid van gemeenten. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het gebruik of voor consumptie gereed hebben van alcoholhoudende drank op openbare plaatsen (artikel 58j eerste lid onder e). De regering merkt daarbij op dat het mogelijk blijft op gemeentelijk niveau alcoholbeperkingen te stellen. De basis daarvoor is de autonome verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad. Wij onderschrijven op zichzelf de mogelijkheid om op basis van de Tijdelijke wet beperkingen te stellen aan alcohol. Maar wij vragen ons af welke

ruimte er *feitelijk* nog overblijft om daarnaast ook *lokaal* alcoholverboden of -beperkingen te stellen. Wij hebben deze vraag meer in algemeen: hoe stelt de regering zich de invulling van de autonome verordende bevoegdheid van gemeenten voor? Een gemeentelijke verordening mag niet met de TWM in strijd zijn (artikel 121 Gemeentewet). Als de minister een alcoholbeperking instelt en daarbij niet differentieert in of binnen gemeenten, mag een gemeente niet meer alcoholgebruik toestaan want dat zou in strijd zijn met de TWM. Minder toestaan mag hij wel, maar daar zal wel een onderbouwing aan ten grondslag moeten liggen. De vraag is dan waarom in de ministeriële regeling er geen differentiatie voor die gemeente is toegepast.

Wij verzoeken u deze opmerkingen over deze wet mee te nemen bij de beraadslagingen met de regering.